

Initiativer med betydning for husholdningernes økonomi

Regeringen har sammen med en række af Folketingets partier aftalt eller gennemført initiativer, der påvirker husholdningernes forbrugsmuligheder i 2025 og 2026. Dertil kommer finanslovsaftalen for 2026, der vil gøre hverdagen billigere for danskerne.

Blandt tiltagene er det hovedsagelig personskattereformen og forhøjelsen af den supplerende pensionsydelse, der har bidraget til en stigning i familietypernes forbrugsmuligheder i 2025.

Initiativerne skønnes at forbedre forbrugsmulighederne for en typisk arbejderfamilie med to børn i hus med ca. 3.870 kr. i 2025, mens forbedringen af forbrugsmulighederne for en typisk enlig pensionist udgør ca. 3.150 kr. i 2025, *jf. tabel 1*.

Tabel 1
Virkning for udvalgte familietyper af initiativer, der har påvirket husholdningernes forbrugsmuligheder i 2025

Kr. pr. år (2025-niveau)	Person-skatte-reformen (PSKT)	Nedsættelser af bundskatten sfa. højere kommuneskatter (BSKT)	Forhøjelse af supplerende pensions-ydelse (Ældre-check)	Forhø-jelse af medie-check	Passa-gerafgift på fly-rejser	Forhø-jelse af afgift på nikotin mv.	Pct. af di-lt sponibel indkomst	
Enlig dagpengemod-tager uden børn	0	100	0	0	-80	-70	-50	0,0
Enlig arbejder uden børn	1.950	180	0	0	-100	-60	1.970	0,7
Enlig arbejder, ingen børn, ejerbolig	1.950	180	0	0	-110	-60	1.950	0,6
Arbejderfamilie	3.830	360	0	0	-180	-130	3.870	0,6
Arbejderfamilie, ejer-bolig	3.830	360	0	0	-200	-120	3.870	0,6
Funktionærfamilie, ejerbolig	3.830	530	0	0	-280	-100	3.980	0,4
Direktørfamilie, ejer-bolig	3.830	550	0	0	-400	-90	3.890	0,3
Enlig pensionist	0	80	3.100	120	-80	-70	3.150	1,6
Pensionistpar med ATP	0	120	6.250	250	-160	-150	6.310	2,1
Pensionistpar med ATP, ejerbolig	0	120	6.250	250	-170	-140	6.310	1,9

Anm.: Alle familier har to børn i hhv. børnehave og SFO. Ændring i husstandenes samlede forbrugsmuligheder er opgjort som summen af ændringerne i disponibel indkomst, afgiftsbetaling og egenbetaling til daginstitution. Det skal bemærkes, at familietypeberegninger altid bør fortolkes med forsigtighed, idet de er stilerede og bygger på en række antagelser om bl.a. indkomstudvikling, familiesammensætning og boligsituation. Beregningerne adskiller sig derfor fra repræsentative opgørelser, der bygger på detaljerede registeroplysninger om konkrete personers faktiske økonomiske forhold. Den supplerende pensionsydelse forhøjes permanent med 5.000 kr. i 2025 (2025-niveau) som følge af *Aftale om grøn luftfart*. Der er afrundet til nærmeste 10 kr. Summen kan afvige pga. afrundinger.

Kilde: Finansministeriet pba. Økonomiministeriets familietypemodell.

Med finanslovsaftalen for 2026 gennemføres en række initiativer, der giver bedre råd til hverdagens forbrug. Elafgiften er blandt andet reduceret til EU's minimumssats for private på 0,8 øre pr. kWh i både 2026 og 2027. Derudover reduceres forældrebetalingen i vuggestuer og børnehaver og egenbetalingen nedsættes for kommunal madservice. Herudover afskaffes afgifter på kaffe, chokolade- og sukkervarer og momsen på bøger. Endeligt forhøjes sats og maksimum for det ekstra beskæftigelsesfradrag til seniorer, mens perioden, hvor fradraget kan modtages, udvides fra to til fem år inden folkepensionsalderen.

Det skønnes, at de aftalte og gennemførte initiativer samt de ovenfor nævnte initiativer fra finanslovsaftalen for 2026 vil forbedre forbrugsmulighederne for en typisk arbejderfamilie i hus med ca. 15.070 kr. i 2026 (2026-niveau), svarende til 2,2 pct. af den disponible indkomst. For en enlig pensionist skønnes initiativerne at forbedre forbrugsmulighederne med ca. 5.030 kr. i 2026 (2026-niveau), hvilket svarer til 2,5 pct. af pensionistens disponible indkomst, *jf. tabel 2.*

Tabel 2

Virkning for udvalgte familietyper af initiativer, der har påvirket husholdningernes forbrugsmuligheder i 2026

	PSKT	BSKT	Ældre-check	Medie-check	Nedsat el-afgift	Daginstitution	Afskaffelse af afgifter	Nul moms på bøger	Passagerafgift	Nikotin-afgift	Lavere egenbetaling til kommunal madservice	Forhøjelse af ekstra beskæftigelsesfradrag til seniorer	I alt	Andel af disponibel indkomst
Familietype	Kr. pr. år (2026-niveau)													Pct.
Enlig dagpengemodtager uden børn	0	110	0	0	1.270	0	310	30	-80	-70	0	0	1.570	0,8
Enlig arbejder uden børn	3.350	190	0	0	1.270	0	350	30	-110	-60	0	0	5.020	1,7
Enlig arbejder, ingen børn, ejerbolig	3.350	190	0	0	1.990	0	370	30	-120	-60	0	0	5.740	1,7
Arbejderfamilie	6.580	370	0	0	2.480	3.670	680	120	-190	-130	0	0	13.580	2,2
Arbejderfamilie, ejerbolig	6.580	370	0	0	3.970	3.670	700	120	-210	-130	0	0	15.070	2,2
Funktionærfamilie, ejerbolig	6.580	550	0	0	4.230	3.670	780	120	-300	-110	0	0	15.530	1,7
Direktørfamilie, ejerbolig	16.830	570	0	0	4.230	3.670	880	120	-430	-90	0	0	25.780	2,2
Enlig pensionist	0	80	3.230	260	1.270	0	310	30	-80	-70	0	0	5.030	2,5
Pensionistpar med ATP	0	120	6.500	520	1.930	0	630	60	-170	-150	0	0	9.440	3,1
Pensionistpar med ATP, ejerbolig	0	120	6.500	520	2.660	0	650	60	-170	-140	0	0	10.200	3,0

<i>Memo: Enlig pensionist med kommunal madservice¹</i>	0	80	3.230	260	1.270	0	310	30	-80	-70	4.750	0	9.770	4,8
<i>Memo: Enlig 'senior' arbejder</i>	3.350	190	0	0	1.990	0	370	30	-120	-60	0	8.010	13.750	4,1

Anm.: Se anmærkning til tabel 1. "PSKT" er personskattereformen fra 2023 og "BSKT" er nedsættelser af bundskatten som kompensation for stigende kommuneskatter i 2024. Med "Eldrecheck" henvises der til den permanente forhøjelse af den supplerende pensionsydelse med 5.000 kr. i 2025. Derudover henviser "Mediecheck" til den permanente forhøjelse af mediechecken i 2025. Afskaffelsen af afgifter på kaffe, chokolade og sukkervarer og nulmoms på bøger er gældende pr. 1. juli 2026. Det er derfor beregningsteknisk forudsat, at virkningen på familietyperne i 2026 ved en afskaffelse af afgifterne svarer til halvdelen af virkningen i 2027. 'Passagerafgift' henviser til passagerafgift på flyrejser og 'Nikotinafgift' henviser til forhøjelsen af afgiften på nikotinprodukter og afgiften på røgfri tobak. ¹ For memoposten med den enlige pensionist med kommunal madservice er der illustrativt forudsat, at personen anvender madordningen dagligt. ² Regneeksempel, hvor alderen for den enlige arbejder i ejerbolig er mindre end to år fra folkepensionsalderen.

Kilde: Finansministeriet pba. Økonomiministeriets familietypermodel.

Det bemærkes, at de opgjorte virkninger for standardfamilietyper ikke afspejler alle foreslåede, aftalte eller gennemførte initiativer. Konkret er der taget udgangspunkt i de afgiftsændringer blandt initiativer, som kan forventes at være direkte relevante for de betragtede familietyper. Afgifter, der mindre typisk rammer de betragtede familietyper, som fx ændringer i grundlaget for boafgiften og forhøjelsen af dieselaafgiften, er der således set bort fra. Tilsvarende er der ikke medtaget afgifter og øvrige initiativer, der vedrører virksomheder, selvom disse ændringer kunne have afledte virkninger for familietyperne via nedvæltning i fx løn eller priser.

Der er på den baggrund identificeret to afgiftsændringer blandt regeringens tiltag af negativ betydning for familietypernes forbrugsmuligheder. Nærmere bestemt forhøjelse af afgiften på nikotinprodukter og indførelsen af passagerafgiften på flyrejser. Baseret på en opgjort værdi af disse afgiftsforhøjelser fordelt på befolkningens disponible indkomster kan der gives et groft skøn for virkningen for familietyperne baseret på familiernes disponible indkomster. Det bemærkes, at en sådan indregning af værdien af afgifter er relativt skematisk, idet der forsimplet alene interpoleres efter indkomst.

Der er ikke identificeret personskatteinitiativer, der har en negativ virkning på standardfamilietyper. Det bemærkes, at der ikke vises en familietype, som er omfattet af top-topskatten, da standardfamilietyper ikke betaler top-topskat.

Kontanthjælpsreformen, der trådte i kraft 1. juli 2025, påvirker kontanthjælpsmodtagere meget forskelligt afhængigt af baggrundskaraktistika. Det vurderes på den baggrund uhensigtsmæssigt at illustrere reformens virkning på standardfamilietyper. Der henvises i stedet til *Svar på BEU 117 af 5. januar 2024* for de isolerede virkninger af kontanthjælpsreformen på tværs af forskellige familietyper.

Der er en række øvrige tiltag med betydning for husholdningernes forbrugsmuligheder, som ikke umiddelbart fremgår af familietypeopgørelsen, herunder:

- Udmøntning af en ekstraordinær ramme til løn og arbejdsvilkår. Regeringen og arbejdsmarkedets parter blev i 2023 enige om udmøntningen af en ekstraordinær ramme til løn og arbejdsvilkår på 6,8 mia. kr., svarende til 3,0 mia. kr. efter skat og tilbageløb (2023-niveau). Aftalen øger lønniveauet for en række centrale velfærdsgrupper, herunder social- og sundhedspersonale, pædagoger, sygeplejersker og fængselsbetjente. Aftalen gør det blandt andet mere attraktivt at arbejde i vagt på skæve tidspunkter og skaber rammerne for, at flere kan gå på fuld tid. De første lønstigninger blev allerede udbetalt i april 2024, og lønloftet vil være fuldt indfasat i 2026.
- Udvidelse af servicefradrag og grønt håndværkerfradrag. Det er med *Aftale om finansloven for 2025* besluttet af udvide servicefradraget og indføre et nyt grønt håndværkerfradrag. En fuld udnyttelse af forhøjelsen af servicefradraget og det grønne håndværkerfradrag indebærer en skattelempelse på ca. 5.130 kr. årligt (2026-niveau) for familietyper med enlige i ejerboliger og knap 10.100 kr. årligt (2026-niveau) for parfamilierne i ejerbolig. For en funktionærfamilie med to børn i hus vil en fuld udnyttelse sammen med regeringens øvrige initiativer således medføre en stigning i forbrugsmulighederne på ca. 25.600 kr. i 2026. For at familien får fuld gavn af disse fradrag forudsættes det dog, at de igangsætter klima- og energiforbedrende tiltag på deres bolig.
- Forhøjelse af personfradraget og afskaffelse af AM-bidraget for unge under 18 år. Med *Aftale om finansloven for 2023* blev det aftalt at sætte personfradraget for unge under 18 år op til satsen for personer over 18 år, så størrelsen af personfradraget er uafhængigt af alder. Derudover blev arbejdsmarkedsbidragssatsen med *Aftale om finansloven for 2024* nedsat til 0 pct. til og med den 31. december i det indkomstår, hvor personer fylder 17 år.
- Forhøjelse af progressionsgrænsen for beskatning af aktieindkomst og indbetalingsloftet til aktiesparekontoen. Med *Iværksætterpakken (juni 2024)* blev det aftalt at forhøje progressionsgrænsen for aktieindkomstskat gradvist fra 2025 til 2027. Derudover er loftet for indskud på aktiesparekontoen forhøjet med *Aftale om finansloven for 2023* og *Iværksætterpakken*, således at loftet permanent er forhøjet med 51.600 kr. (2025-niveau).
- Forhøjelse af dieselafligten. Som en del af *Aftale om Deludmøntning af Grøn Fond (april 2024)* er det besluttet at forhøje dieselafligten med 50 øre pr. liter ekskl. moms (2024-niveau) med virkning fra 1. januar 2025.
- Etårig udskydelse af indfasningen af en højere registreringsafgift for elbiler. Med finanslovsaftalen for 2026 er det besluttet at udskyde den gældende afgiftsfri grænse for elbiler samt indfasningen af den effektive sats for betaling af registreringsafgiften for elbiler med ét år. Dermed videreføres den effektive sats for betaling af registreringsafgiften for elbiler og den afgiftsfri grænse for, hvornår der for en elbil i praksis skal betales registreringsafgift for 2025 i 2026,

mens de efterfølgende satser og afgiftsfrie grænser forskydes ét år frem i forhold til den sats og grænse, der effektivt set følger ud fra gældende lovgivning.

For en samlet oversigt over skatte- og afgiftsinitiativer, som regeringen har aftalt, besluttet eller gennemført (i perioden fra 15. december 2022 til 24. september 2025) henvises til *Svar på FIU-spørgsmål nr. 351 (2024-25)*.